

Zwellende Knoppen.

En paar zachte Februari-dagen en reeds beginnen de knoppen te zwellen; de zachte regen der laatste dagen, de lauwe broeikaslucht deed ze uitzetten en nu de zon er op speelt, beginnen ze al een weinig te kleuren. Het schijnt wel alsof de knoppen, die den geheelen winter zoo stijf in elkander gedrukt zaten en zoo dor en dof en vaal getint waren, eerst nu ontspruiten.

Oogenschijnlijk komt dit alles op ééns; maar, daar binnen in den knop bleef het leven gespaard, niettegenstaande de heftige najaarsstormen en den harden strengen vorst; onzichtbaar gaat de verandering geleidelijk voort.

Wonderbaar is het, hoe zulk een teëre, zachte knop den winter doormaakt; maar nog wonderbaarder wordt het als men al de middelen ziet, waardoor ieder knopje bewaakt, beschermd en behoed wordt.

Plukken we een beukenknop, omdat deze reeds zoo vroeg begint op te vallen.

De bladen der beuk zijn nauwelijks bruin in den herfst of reeds hebben de nieuwe knoppen zich gevormd; het oude loof blijft hardnekkig zitten aan de twijgen en biedt dus reeds een beschutting voor den nieuwen knop.

Bruin, hard en leërchtig ziet de beukenknop er aanvankelijk uit; püntig als een lans is hij en stevig als bij een maliënkolder, legt zich schub aan schub om het husel van den jongen knop.

Grijs, grauw dof, een van kleur met de twijgen merkt men in den winter ze nauwelijks op, de dorre knoppen.

Maar nu na zon en regen, zie ze veranderen van tint; het grijze harde verdwijnt, maakt plaats voor goud roodbruin, dat tintelt in de zon. Het harde leërchtige omhulsel wordt zacht en vliezig en schubje na schubje kan men nu uitpluizen en luchtig zien wegvliegen op den wind.

En nu begrijpt men hoe de knop kon blijven leven, niettegenstaande vorst en kou.

Geen bakerkindje in de wieg, geen vogel in het donzen nestje is zachter gebed dan het teëre groene beukenblaadje in zijn omhulsel.

Tien, twaalf dunne, taaie vliezige omhulseltjes kan men er schubsgewijze afpellen; 't zijn die goudbruine dopjes, die in het voorjaar de grond onder de beuken met zulk een heerlijk tapijt bezaaien.

Dan komen in fijn, zijde-achtig zilverdons gewikkeld en opgerold en opgevuld, de kleine miniatuur-blaadjes te voorschijn, waarin al de nerfjes al duidelijk zichtbaar zijn.

Ziehier ook een knop van den Rhododendron, die den geheelen winter over groen blijft.

Een zware gevulde knop, maar er is dan ook wat in geborgen, alles nog in miniatuur, maar toch de geheele groote volle bloem van Rhododendron.

Van buiten harde groene kleverige schutsbladen, waar langs alles afglijdt wat er niet behoort en dan schutblad op schutblad, al fijner, al zachter tot naar het midden toe.

Snijden we er één door, in 't langs, en pluizen we die ééne helft open, dan zien we welk een hoeveelheid van schutblaadjes de teëre bloemknop omgeeft. In de andere helft zien we duidelijk te midden dezer blaadjes de bloemknop liggen, opgevouwen en opgekruld, maar reeds mooi rose getint in het zacht groen der omgevende blaadjes.

Groot wonder is er niet denkbaar, dan het ontwikkelen van een enkel lenteknopje in voorjaarsstijd en 't is als-of het wonder wast voor onze oogen, als men ziet hoe alles samenwerkt, hoe niet het kleinste te gering is, om een schakel te vormen in Gods grootsche scheppingsplan.

A. F. DUDOK VAN HEEL.

Om Rotterdam.

Laatst klaagde een eerstbeginnende verzamelaar van kevers en vlinders mij zijnen nood, dat in de omstreken van Rotterdam op dit gebied van Natuursport niet veel te vinden was. Op het gebied van plantkunde was hij door mij reeds uit dezen waan geholpen, doordien ik hem verwezen had naar het op blz. 150 van de eerste jaargang der *Levende Natuur* voorkomende stukje: „Een Botanisch wandeltochtje”, van den heer L. P. Akkersdijk. Om op dit stukje even terug te komen:

Opmerkelijk is het, dat voor dezen tijd in den Varkensoordchen polder verscheidene orchideeën (*Epipactus latifolia*) hare eigenaardige bloemen ontwikkelden, terwijl, hoewel ik menig keer ben wezen zoeken, ik eerst van dezen zomer weder, zegge: twee exemplaren vond. Zou dit plotseling verdwijnen van deze zoo begeerde bloeier nu het gevolg zijn van baldadige knapen, welke hier zoover uit de buurt echter maar weinig worden aangetroffen, of van eenen al te hebzuchtigen plantenverzamelaar? Ik heb voor alle zeker-

heid de twee gevonden orchideeën uitgegraven en ze een meer afgelegen plaatsje gegeven, in de hoop, dat zij hier niet meer gestoord zullen worden en een volgend jaar *De Levende Natuur* met meerdere bloemen zullen verfraaien.

Een dergelijk plotseling verdwijnen had plaats in den Prins-Alexander polder. Hier bloeiden tot voor een tweetal jaren een twintig *Barbarea praecox* (R. Br.) volgens Heukels zeer zeldzaam. De laatste jaren is ook deze bloeier niet meer te vinden op genoemde plaats, evenmin als op een pad langs de Rotte het Bilzenkruid (*Hyoscyamus niger* L.)

Zoo werd mij eens door eenen keververzamelaar, niet eenen eerstbeginnende, een kistje getoond met ongeveer honderd torretjes, allen *Dromius quadrimaculatus*. Nu vraag ik, waarvoor is het goed, zooveel dieren te doden, welke anders „de levende natuur” zoo aantrekkelijk maken?

Ieder, die nog niet overtuigd is van het voorkomen eener ontelbare menigte kevers en vlinders in de omstreken van Rotterdam, geef ik den raad, op eenen zonnigen dag eens eene expeditie te ondernemen naar bovengenoemden polder met bijbehorend moeras. Neemt vooral eene flinke flesch spiritus mee; de vangst kon wel eens grooter zijn, dan men verwachtte. Zoekt gij ijverig onder de op den dijk liggende steenen en papieren, dan zult gij waarschijnlijk wel een drietal carabussorten (*Carabus auratus*, *granulatus* en *nemoralis*) vinden, alsmede eenen goeden voorraad kleinere loopkevertjes, waaronder de volgende soorten: *Leistus*, *Patrobus*, *Panagaeus*, *Chlaenius*, enz., met andere woorden: de meeste in Nederland voorkomende loopkevers.

Tot ditzelfde resultaat kan men komen, door dr. Everts' *Coleoptera Neerlandica* op te slaan; doch ondervinding is de beste leermeesteres.

Ook vindt gij hier een groot aantal kniptorren, goudhaantjes, paardjes, enz.

Vooraf vergete men ook niet het riet van het moeras goed te doorzoeken, daar hier zeldzame *Donacia*'s te vinden zijn.

Ook boktorren zijn op de langs den weg staande boomen wel te vinden, onder anderen de wilgenbok (*Aromia Moschata*) *Saperda carcharias*, enz. Zoo heb ik dezen zomer, tenzij ik mij bij het determineeren vergist heb, een dood exemplaar gevonden van den zoo zeldzamen *Rhamnusium Bicolor*, welke dan ook bij Rotterdam zou voorkomen. Niet zelden zult gij ook hier *Cetonia aurata* aantreffen.

Voor vlinderverzamelaars is hier ook heel wat te vangen. Het wemelt van witjes, blauwtjes, dikkopjes en zandoogjes, terwijl verschillende *Vanessa*'s rondvliegen. (*Vanessa Polychloros*, *Urticae*, *Cardui*, *Atalanta*, *Io*, enz.)

Zoo zoekend, werd dit jaar mijne aandacht getrokken door eene ontelbare menigte rupsen op de brandnetels langs den dijk. Bij nadere beschouwing bleken het de rupsen van *Vanessa Io* te zijn. Ik vulde den volgenden dag mijne doosjes met deze rupsen, waarbij ik mij, zooals te begrijpen is, dikwijls aan de brandnetels stak. Gelukkig had ik hierop gerekend en een nog niet algemeen bekend middelje tegen deze steken bij mij, nl. ammoniak, waarmede ik vlug de

getroffen plaatsen inwreef. Een paar dagen later wilde ik eens gaan zien, of de rupsen reeds verpopt waren, doch hoe ik zocht, noch van rupsen noch van poppen was eenig spoor te ontdekken. Hoeveel bladeren ik ook onderzocht, zoo men weet hangen de poppen hieraan (Ter Haar), alles was vruchteloos. Dit op zichzelf was nog niet vreemd; licht konden de rupsen zijn uitgeroeid, doch eenige dagen later waren verscheidene vlinders aanwezig. De rupsen hadden zich dus wel verpopt, doch waar? Ik noodig daarom alle lezers uit, op dit geval acht te geven en mij hunne bevinding mede te deelen. Ook had ik voor dezen nooit zoo'n hoeveelheid *Vanessa Io* aangetroffen, doch dit zal wel, zooals Ter Haar van andere vlinders aangeeft, een meer voorkomend verschijnsel zijn.

Dat eerstbeginnenden soms meer geluk hebben dan reeds meer gevorderden, bleek mij dezen zomer. Op den meer genoemden dijk loopende, zag ik twee koninginpages (*Papilio Machaon*) vliegen, doch hoe ik mij ook inspande, ik kon ze niet bemachtigen. Eenige dagen later werd mij echter tot mijne verbazing een bedweld exemplaar getoond door eenen jongen, welke den vlinder op Feijenoord had gevangen.

Voor twee jaren, in 1897, langs 's-Gravenweg wandelende, zagen mijn vriend en ik in de sloot langs den kant eenige beweging in het water. Spoedig bleek ons, dat er groote waterkevers zwommen. Met weinig moeite schepten wij ze met onze handen op den kant en namen ieder er een paartje van mee naar huis. Wij lieten er echter nog verscheidene achter. Het waren, zooals later bleek, de over het algemeen zeldzame *Cybister laterimarginalis*.

Verleden jaar en ook dit jaar zocht ik in dezelfde sloot verscheidene malen, doch er waren geen *Cybisters* meer aanwezig. Het schijnt dus, dat ook deze maar bij tijden aanwezig zijn, of, licht is een ander verzamelaar gelukkiger en eerder bij de hand geweest dan ik.

Eenige weken geleden ontmoette ik nogmaals mijnen eerstbeginnende en vroeg hem of hij dien dag veel gevangen had. Niets! was zijn antwoord. Hoe verwonderd was hij; toen ik hem mijne spiritusflesch liet zien, waarin menig kevertje aanwezig was. Hieruit bleek, dat er dus ook 's winters wel wat te vangen is. Men zoekt daartoe onder de loszittende stukjes boomschors, waartoe hier gelegenheid te over is. Doch genoeg, nog slechts ééne zaak verteld.

In het bezit zijnde van een goed stuk wortelstok der *Watergentiaan* (*Limnánthemum nymphaeoides*), eene plant, welke zoover ik weet in de omstreken van Rotterdam niet veel gevonden wordt, zal ik dezen wortelstok in eene van de vijvers in het park deponeren, teneinde deze met eene mooie waterplant te versieren. Tevens hoop ik, dat zoo zij groeit de waarde Rotterdamsche natuurliefhebbers haar zullen beschermen en niet, zooals maar vaak gebeurt, uitroeien.

F. P. W. VAN GELDEREN.

Rotterdam, 30 Dec. 1900.

Een vreemdsoortige plant.

Bij het bestudeeren van de natuur in het vrije veld, zooals dat in de laatste jaren den regel is geworden, kan men heel wat merkwaardigheden ontmoeten, maar een speling der natuur, als die, welke ik dezen zomer onder de oogen kreeg, had ik toch nog nooit te voren bij eene wildgroeiende plant gezien.

Ik botaniseerde in 't laatst van Augustus op het terrein van den stadstimmertuin aan de Nieuwe Prinsengracht.

Het middelste gedeelte bestaat uit vrij vochtigen grond, terwijl er om heen en dwars er door zand is opgeworpen, om er later straatwegen te kunnen aanleggen. Een pot-hoofd mag deze plaats nu wel niet genoemd worden, maar